

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS 2019 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

(INFORMACIJA APIE LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS 2019 METŲ VEIKLĄ)

2020-02-28
Vilnius

VADOVO ŽODIS

Vadovaudamiesi Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nuostatomis, garantuojančiomis Komisijos veiklos nešališkumą, objektyvumą ir nepriklausomumą, ir atsižvelgdami į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 135 patvirtinto Viešojo sektoriaus subjekto metinės veiklos ataskaitos ir viešojo sektoriaus subjektų grupės metinės veiklos ataskaitos rengimo tvarkos aprašo 4 punktą ir 9.2 papunktį, teikiame Lietuvos Respublikos Vyriausybei (toliau – Vyriausybė) laisvos formos veiklos ataskaitą – informaciją apie Komisijos veiklą 2019 metais (toliau – Veiklos ataskaita).

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija) yra nepriklausoma ikiteisminė institucija¹. Vykdydama administracinių ginčų sprendimo funkciją, Komisija veikia kaip nepriklausomas *kvaziteismas* ir savo veikloje vadovaujasi Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos ir Administracinių bylų teisenos įstatymais. Teisės aktais Komisijai nesuteiktas valdymo institucijos statusas ir viešojo administravimo funkcijų ji nevykdo. Komisija yra teisėsaugos institucija, prisidedanti prie teisingumo vykdymo. Komisija kartą per metus teikia informaciją apie savo veiklą Vyriausybei².

Po 2018 m. sausio 1 d. Komisijai ir jos teritoriniams padaliniams yra pavesta nagrinėti skundus dėl visų valstybinio ir savivaldybių administravimo subjektų veiksmų ir neveikimo viešojo administravimo srityje.

Šiuo metu skundus nagrinėja 27 Komisijos nariai – valstybės pareigūnai Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje. Patvirtintos 35 valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybės.

2019 metais Komisijoje buvo gauti 1405 skundai. Kaip nepriskirtus Komisijos kompetencijai arba turinčius įstatymo nustatytą formos ir turinio trūkumų buvo atsisakyta priimti nagrinėti 484 skundai. 846 skundai buvo priimti nagrinėti. Išnagrinėjusi bylas iš esmės Komisija priėmė 823 sprendimus. Iš visų Komisijos 2019 metais priimtų 1307 sprendimų administraciniam teismui buvo apskūsta 200 sprendimų: 29 Komisijos priimtus sprendimus teismas paliko

---

¹ Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 4 straipsnio 1 dalis.

² Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 4 straipsnio 5 dalis.

nepanaikintus, 16 – panaikino, dėl 155 teismui apskųstų Komisijos sprendimų galutinio teismo sprendimo 2019 m. nebuvo priimta.

Teikiama Veiklos ataskaita yra parengta remiantis Komisijos pirmininko 2018 m. rugpjūčio 23 d. įsakymu Nr. 6P-37 patvirtintu Lietuvos administracinių ginčų komisijos 2019–2021-ųjų metų strateginiu veiklos planu (toliau – Strateginis veiklos planas), kuriuo buvo numatytas Komisijos 2019 m. strateginio tikslo „01 Užtikrinti asmenų teisę spręsti ginčus be teismo“ ir uždavinio „01-01 Operatyviai išankstine ne teismo tvarka nagrinėti administracinius ginčus“ įgyvendinimas. Atsižvelgiant į įstatymais nustatytą Komisijos statusą, jos kompetenciją ir veiklos specifiką, Komisija 2019 metais vykdė atskirą, jos veiklos turinį ir iškeltą strateginį tikslą pagrindžiančią programą „01.01 Administracinių ginčų sprendimas išankstine ne teismo tvarka“.

I SKYRIUS KONTEKSTO (APLINKOS) ANALIZĖ

Siekdama užtikrinti, kad bylų procesas Komisijoje būtų aiškesnis (išsamiau reglamentuojant kai kurių proceso institutų taikymą, įtvirtinant trūkstamas nuostatas, suvienodinant vartojamas sąvokas ir kt.) ir efektyvesnis, garantuojant tinkamą asmens teisių ir teisėtų interesų gynybą, Komisija 2018 metais parengė ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo Nr. VIII-1031 pakeitimo įstatymo projektą ir pateikė jį Teisingumo ministerijai. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2019 m. kovo 13 d. įsakymu Nr. 1R-113 „Dėl Darbo grupės sudarymo“ sudaryta Darbo grupė administracinių ginčų nagrinėjimą reglamentuojantiems teisės aktams tobulinti Vyriausybei pateikė Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 20, 23, 27, 28, 31, 33, 43, 56, 78, 117, 134, 138 straipsnių pakeitimo bei Įstatymo papildymo 1151 ir 1381 straipsniais įstatymo, Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo Nr. VIII-1031 pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 X skyriaus pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 5, 18, 32, 34, 51 straipsnių, X skyriaus pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 56 straipsniu įstatymo, Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 145, 148, 154, 156 ir 159 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 priedėlio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 231 straipsnio pakeitimo įstatymo projektus. Vyriausybė 2019 m. lapkričio 20 d. nutarimu Nr. 1175 jiems pritarė ir pateikė juos Lietuvos Respublikos Seimui. Siūloma nustatyti atskirų kategorijų administracinių ginčų nagrinėjimą privaloma ikiteisimine tvarka, t. y. ginčų dėl žalos, atsiradusios dėl valstybinio administravimo subjektų ir savivaldybių administravimo subjektų neteisėtų veiksmų, atlyginimo; dėl tarnybinių

ginčų, jeigu įstatymai nenustato kitokios ikiteisminės šių ginčų nagrinėjimo tvarkos; dėl sprendimo atsisakyti išduoti, pakeisti ar panaikinti leidimą gyventi Lietuvoje, atsisakyti išduoti ar panaikinti leidimą dirbti Lietuvoje. Be to, siekiant sustiprinti Komisijos, nagrinėsiančios minėtų kategorijų ginčus privaloma ikiteisimine tvarka, nepriklausomumą ir nešališkumą, parengtas Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 231 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, kuriuo būtų siekiama nustatyti baudžiamąją atsakomybę už trukdymą nepriklausomos ikiteisminės institucijos nariui atlikti su bylos nagrinėjimu susijusias pareigas. Taip pat įstatymų projektais siekiama nustatyti lankstesnes administracinių bylų teritorinio teismo taisykles bei bylų priskyrimo Komisijai ir jos teritoriniams padaliniais taisykles, suteikiant galimybę pareiškėjui bylinėtis arčiau jo gyvenamosios vietos, kartu sudarant prielaidas tolygesniam bylų paskirstymui tarp Vilniaus apygardos administracinio teismo ir Regionų apygardos administracinio teismo, bei pastarojo teismo rūmų (atitinkamai tolygesniam bylų paskirstymui tarp Komisijos ir jos teritorinių padalinių).

II SKYRIUS STRATEGINIŲ TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

1 strateginis tikslas: Užtikrinti asmenų teisę spręsti ginčus be teismo

1 lentelė. Strateginį tikslą įgyvendinančios programos ir Lietuvos Respublikos 2019 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme patvirtintų asignavimų panaudojimas

Programos kodas	Programos pavadinimas	Asignavimų panaudojimas (tūkst. Eur)			
		Asignavimų planas	Asignavimų planas*, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui	Panaudota asignavimų	Panaudota asignavimų nuo asignavimų, nurodytų asignavimų plane, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui, dalis (%)**
1	2	3	4	5	6
01.01	Administracinių ginčų sprendimas išankstine ne teismo tvarka	1514	1514	1379,1	91,1
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>		-	-	-	-

2019 m. Komisijai buvo skirta 1514 tūkst. eurų asignavimų. Iš jų turtui įsigyti – 10 tūkst. eurų. Iš darbo užmokesčio fondui skirtų asignavimų 2019 metais sutaupyti 65,1 tūkst. eurų. Iš prekių ir paslaugų įsigijimui skirtų asignavimų sutaupyta 69,8 tūkst. eurų. Iš viso sutaupyta 134,9 tūkst. eurų.

2019 m. Komisija, įgyvendindama Strateginį veiklos planą, laikėsi juo nustatytų veiklos prioritetų:

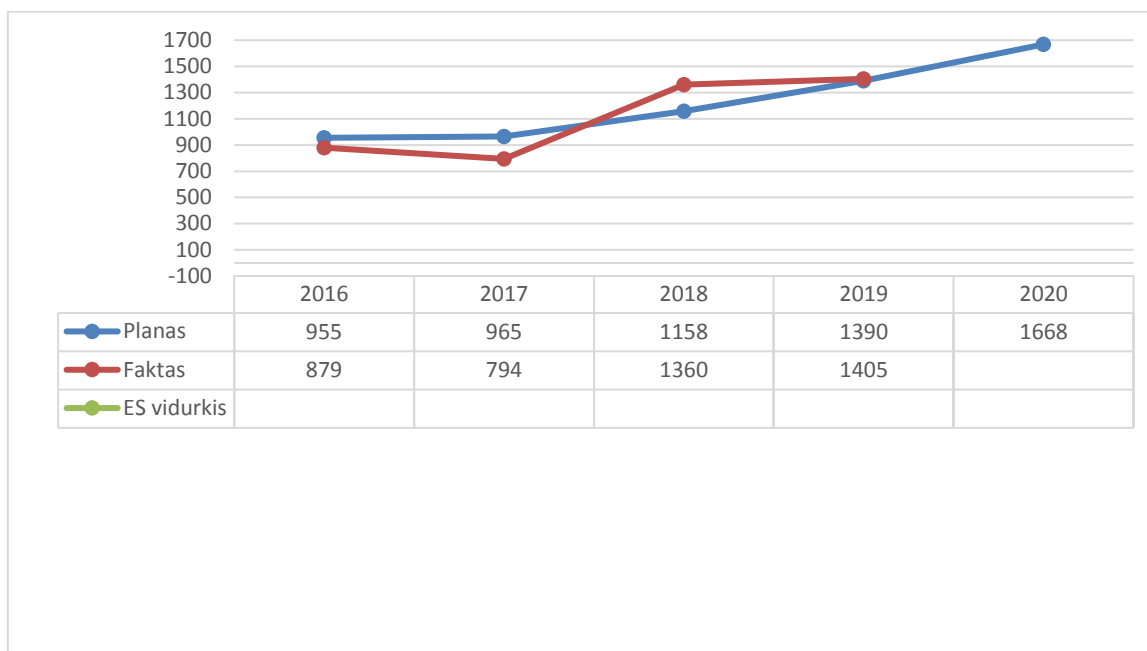
1. Kompetencijos ribose užtikrinti asmenims galimybę įgyvendinti jų teisę spręsti administracinius ginčus išankstine ne teismo tvarka.

2. Vadovaujantis teisės aktais maksimaliai įgyvendinti šalių sutaikinimo galimybę.

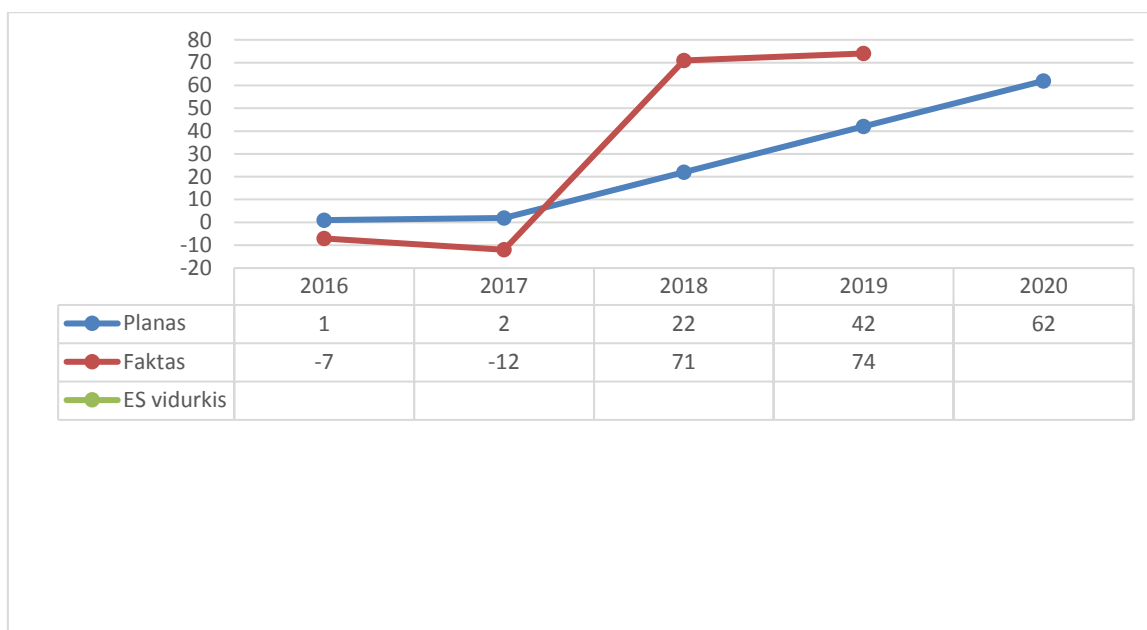
3. Trumpais terminais (iki 20 darbo dienų) išankstine ne teismo tvarka nagrinėti asmenų skundus (prašymus) ir priimti teisės aktais pagrįstus sprendimus. Operatyvus administracinių ginčų nagrinėjamas, nereikalaujantis bylinėjimosi išlaidų, atitinka Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos keliamus tikslus, siekiant administracinio proceso dalyvių laiko sąnaudų ir finansinių išteklių mažinimo.

4. Vykdyti prevencinį darbą, priimant įpareigojančius sprendimus, teikiant raštiškas nuomones viešojo administravimo subjektams dėl galimų asmens teisių ar viešojo administravimo principų pažeidimų bei kompetencijos ribose nagrinėjant ir atsakant į asmenų kreipimąsi.

1 grafikas. Asmenų, pasinaudojusių išankstine administracinių ginčų sprendimo ne teisme tvarka, skaičiaus didėjimas, vienetais

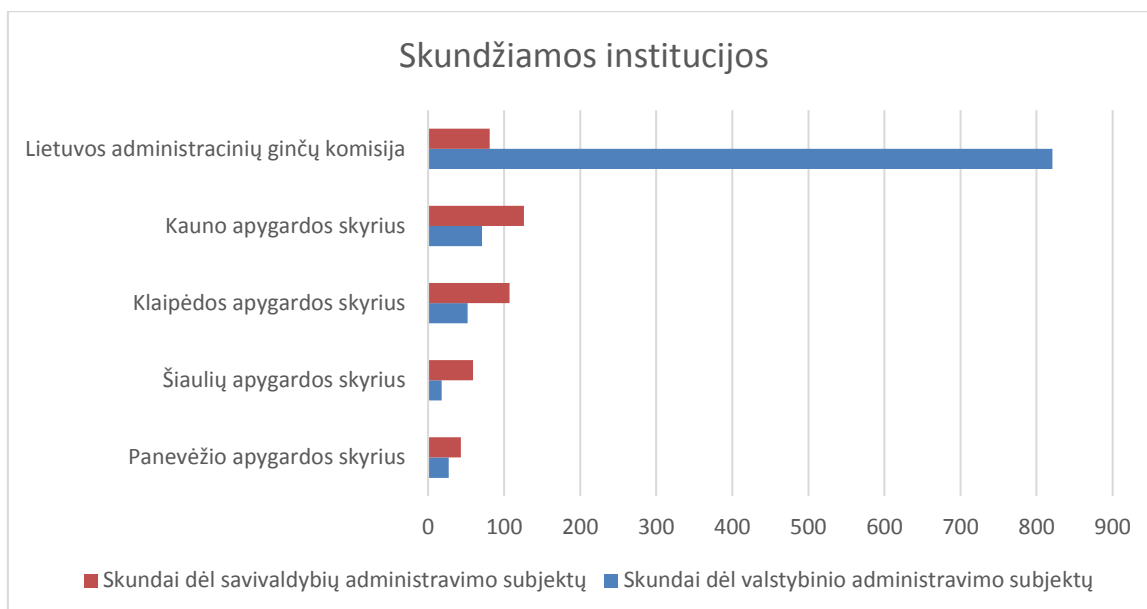

2 grafikas. Asmenų, pasinaudojusių išankstine administracinių ginčų sprendimo ne teisme tvarka, skaičiaus didėjimas, procentais

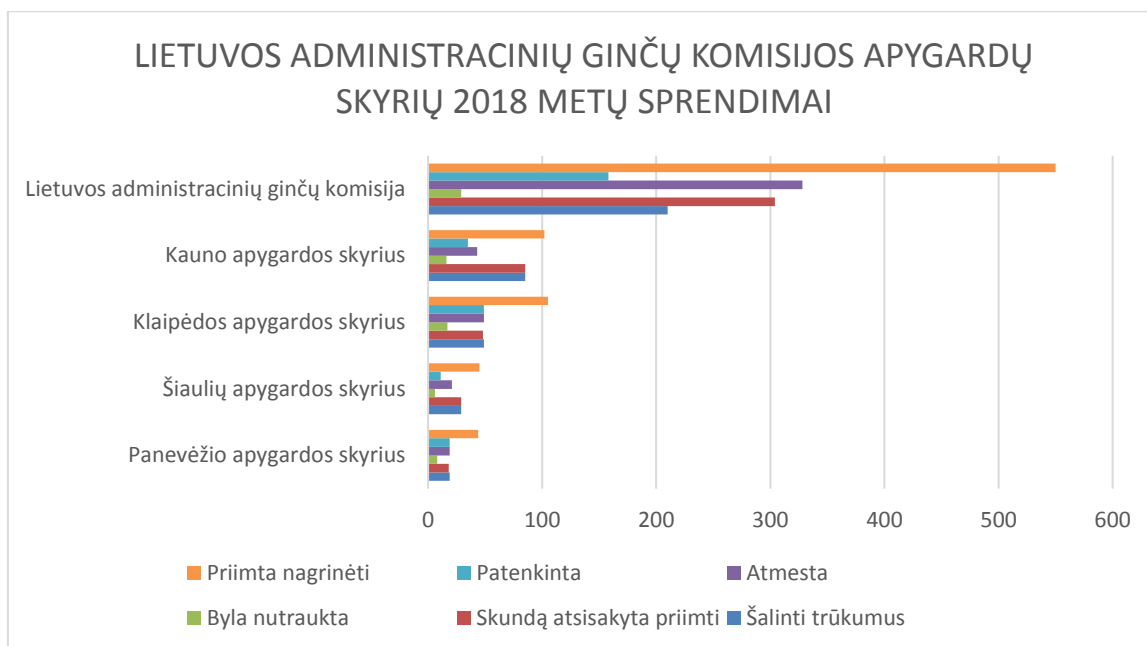
Strateginiame veiklos plane buvo planuojama, kad 2019 m. palyginus su 2018 m. į Komisiją su skundu kreipsis 20 % daugiau pareiškėjų. Pasinaudodami išankstine administracinių ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka 2019 m. į Komisiją su skundu kreipėsi 1405 asmenys, t. y. 3,3 % daugiau nei 2018 m. (1360 asmenų). Vilniuje gauti 902 skundai (64,2 % nuo visų Komisijoje gautų skundų), Kauno apygardos skyriuje – 197 (14 %), Klaipėdos apygardos skyriuje – 159 (11,3 %), Šiaulių apygardos skyriuje – 77 (5,5 %), Panevėžio apygardos skyriuje – 70 skundų (5 %).

3 grafikas. Skundžiami viešojo administravimo subjektai

2019 metais dėl valstybinio administravimo subjektų priimtų administracinių aktų, veiksmų ar neveikimo asmenys pateikė 989 skundus (70,4 % nuo visų Komisijai pateiktų skundų), dėl savivaldybių administravimo subjektų – 416 skundų (29,6 % nuo visų Komisijai pateiktų skundų). Skundai dėl valstybinio administravimo subjektų sudarė: Lietuvos administracinių ginčų komisijoje 91 %, Kauno apygardos skyriuje 36 %, Klaipėdos apygardos skyriuje 32,7 %, Šiaulių apygardos skyriuje 23,4 % ir Panevėžio apygardos skyriuje 38,6 %. Asmenų kreipimaisi su skundu dėl savivaldybių administravimo subjektų sudarė: Lietuvos administracinių ginčų komisijoje 9 %, Kauno apygardos skyriuje 64 %, Klaipėdos apygardos skyriuje 67,3 %, Šiaulių apygardos skyriuje 76,6 % ir Panevėžio apygardos skyriuje 61,4 %.

4 grafikas. Skundų nagrinėjimo rezultatai

Komisija, gavusi skundą, turi teisę atsisakyti jį priimti nagrinėjimui, jeigu 1) skundo nagrinėjimas nepriskirtinas administracinių ginčų komisijos kompetencijai; 2) praleistas skundo padavimo Komisijai terminas ir pareiškėjas neprašo jo atnaujinti ar toks prašymas atmetamas; 3) yra nagrinėjamas ar išnagrinėtas administracinis ginčas tarp tų pačių šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu Komisijoje, kitoje ikiteisminėje ginčus nagrinėjančioje institucijoje ar teisme arba byla nutraukta; 4) per nustatytą terminą pareiškėjas nepašalina skundo trūkumų. Komisija, priėmusi skundą nagrinėti ir išnagrinėjusi bylą priima vieną iš šių sprendimų: 1) atmesti skundą kaip nepagrįstą; 2) panaikinti skundžiamą individualų administracinį aktą ar jo dalį; 3) įpareigoti viešojo administravimo subjektą pašalinti padarytą pažeidimą ar įvykdyti kitą Komisijos nurodymą. Komisija priima sprendimą nutraukti bylą, jeigu: 1) byla nepriskirtina Komisijos kompetencijai; 2) yra įsiteisėjęs teismo ar Komisijos sprendimas, priimtas dėl ginčo tarp tų pačių šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu, arba teismo nutartis ar Komisijos sprendimas byla nutraukti; 3) pareiškėjas atsisakė skundo (prašymo); 4) Komisija patvirtina šalių sudarytą taikos sutartį; 5) mirus fiziniam asmeniui ar likvidavus juridinį asmenį, kuris buvo pareiškėjas, ginčo teisinis santykis neleidžia perimti teisių; 6) paaiškėja, kad skundas (prašymas) buvo priimtas praleidus nustatytus jo padavimo terminus, o pareiškėjas neprašė termino atnaujinti arba toks prašymas buvo atmetas. Komisija priima sprendimą palikti skundą (prašymą) nenagrinėtą, jeigu: 1) skundą (prašymą) padavė neveiksnius tam tikroje srityje asmuo; 2) Komisijoje ar teisme nagrinėjamas administracinis ginčas tarp tų pačių šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu; 3) skundą (prašymą) suinteresuoto asmens vardu padavė neįgaliotas pradėti byla asmuo; 4) negalima nagrinėti skundo (prašymo), iki bus išspręsta kita byla, nagrinėjama civiline, baudžiamąja ar administracine tvarka³.

³ Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 10 ir 18 straipsniai.

2019 metais Komisija *atsisakė nagrinėti* 484 skundus (34,4 % nuo visų gautų skundų): Vilniuje atsisakyti priimti nagrinėti 304 skundus (33,7 % nuo Vilniuje gautų skundų), Kauno apygardos skyriuje – 85 skundus (43,1 % nuo Kauno apygardos skyriuje gautų skundų), Klaipėdos apygardos skyriuje – 48 skundus (30,2 % nuo Klaipėdos apygardos skyriuje gautų skundų), Šiaulių apygardos skyriuje – 29 skundus (37,7 % nuo Šiaulių apygardos skyriuje gautų skundų), Panevėžio apygardos skyriuje – 18 skundų (25,7 % nuo Panevėžio apygardos skyriuje gautų skundų).

Komisija, išnagrinėjusi skundą iš esmės, priėmė sprendimą *atmesti kaip nepagrįstus* 460 pareiškėjų skundus (32,7 % nuo visų gautų skundų): Vilniuje priimta sprendimų atmesti 328 skundus (36,4 % nuo Vilniuje gautų skundų), Kauno apygardos skyriuje – 43 skundų (21,8 % nuo Kauno apygardos skyriuje gautų skundų), Klaipėdos apygardos skyriuje – 49 skundus (30,8 % nuo Klaipėdos apygardos skyriuje gautų skundų), Šiaulių apygardos skyriuje – 21 skundą (27,3 % nuo Šiaulių apygardos skyriuje gautų skundų), Panevėžio apygardos skyriuje – 19 skundų (27,1 % nuo Panevėžio apygardos skyriuje gautų skundų).

Komisija, išnagrinėjusi skundą iš esmės, priėmė sprendimą *tenkinti arba iš dalies tenkinti* 272 skundus (19,4 % nuo visų gautų skundų): Vilniuje priimta sprendimų tenkinti arba iš dalies tenkinti 158 skundus (17,5 % nuo Vilniuje gautų skundų), Kauno apygardos skyriuje – 35 skundus (17,8 % nuo Kauno apygardos skyriuje gautų skundų), Klaipėdos apygardos skyriuje – 49 skundus (30,8 % nuo Klaipėdos apygardos skyriuje gautų skundų), Šiaulių apygardos skyriuje – 11 skundų (14,3 % nuo Šiaulių apygardos skyriuje gautų skundų), Panevėžio apygardos skyriuje – 19 skundų (27,1 % nuo Panevėžio apygardos skyriuje gautų skundų).

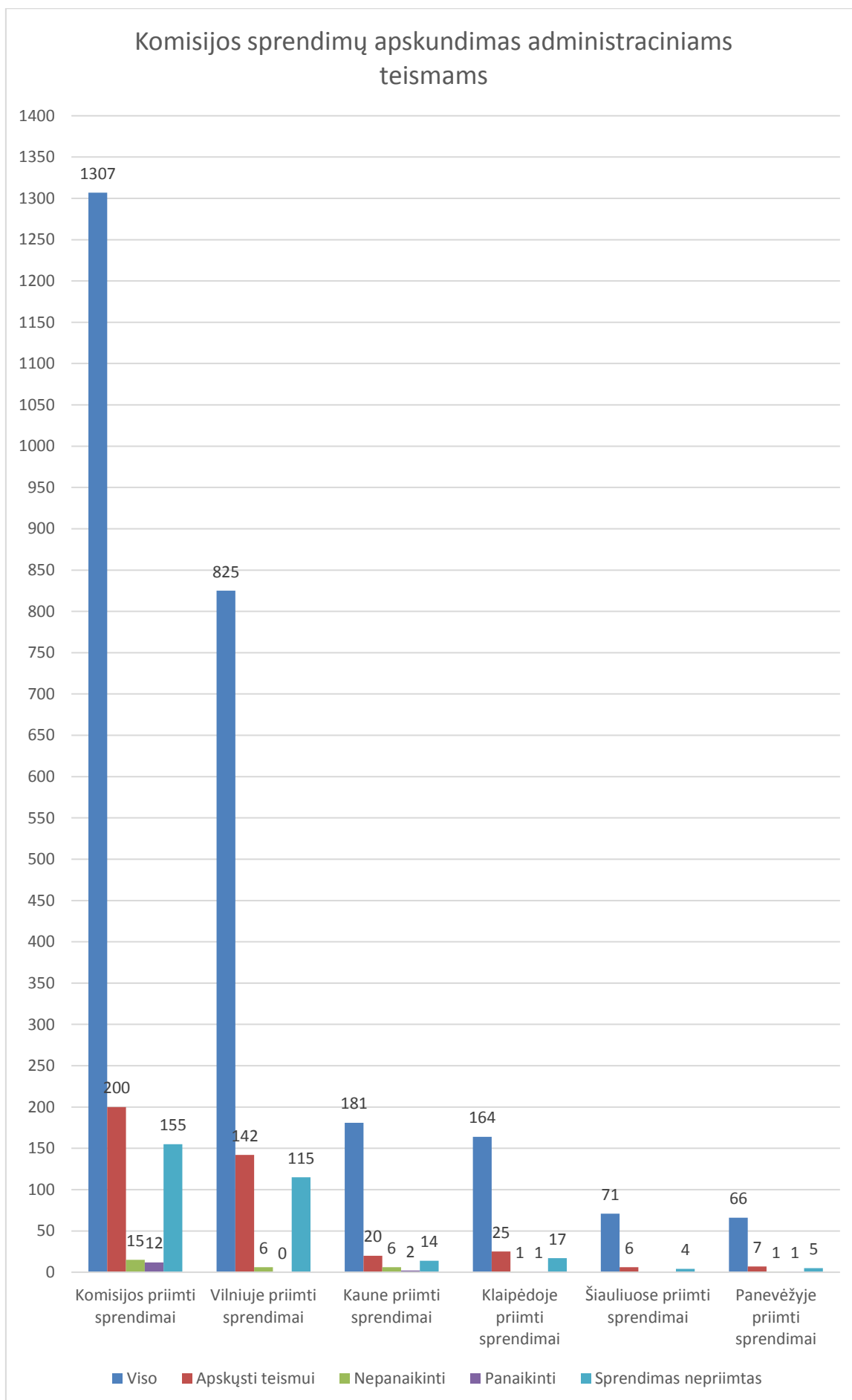
Komisija, išnagrinėjusi skundą iš esmės, priėmė sprendimą *nutraukti* 76 bylas (5,4 % nuo visų gautų skundų): Vilniuje priimta sprendimų nutraukti 29 bylas (3,2 % nuo Vilniuje gautų skundų), Kauno apygardos skyriuje – 16 bylų (8,1 % nuo Kauno apygardos skyriuje gautų skundų), Klaipėdos apygardos skyriuje – 17 bylų (10,7 % nuo Klaipėdos apygardos skyriuje gautų skundų), Šiaulių apygardos skyriuje – 6 bylas (7,8 % nuo Šiaulių apygardos skyriuje gautų skundų), Panevėžio apygardos skyriuje – 8 bylas (11 % nuo Panevėžio apygardos skyriuje gautų skundų).

2019 m. Komisijoje buvo patvirtintos 7 tarp bylos šalių sudarytos taikos sutartys: Vilniuje ir Panevėžio apygardos skyriuje po 2, Šiaulių apygardos skyriuje – 3.

2019 m. Komisija neišnagrinėjo ir perkėlė į 2020 m. 109 bylas: Vilniuje – 75, Kauno apygardos skyriuje – 6, Klaipėdos apygardos skyriuje – 19, Šiaulių apygardos skyriuje – 8, Panevėžio apygardos skyriuje – 1.

5 grafikas. Komisijos sprendimų apskundimas administraciniam teismams

Pagal 2019 metų duomenis, iš 1307 Komisijos priimtų baigiamųjų sprendimų 200

sprendimų (15,3 % visų priimtų sprendimų) buvo apskūsti apygardos administraciniam teismui. Taigi 1107 (2018 m. – 1024) administracinio ginčo bylos buvo išnagrinėtos Komisijoje ir atitinkamai sumažintas administracinių teismų nagrinėjamų bylų skaičius. 2018 m. iš 1167 Komisijos priimtų sprendimų 143 sprendimai (12,25 % visų priimtų sprendimų) buvo apskūsti apygardos administraciniam teismui. 2019 m. teismas panaikino 16 komisijos sprendimų, 29 – paliko nepakeistus, dėl 155 Komisijos priimtų sprendimų galutinio teismo sprendimo 2019 metais priimta nebuvo.

Iš 825 Vilniuje priimtų Komisijos sprendimų buvo apskūsti 142 Komisijos sprendimai, 12 Komisijos sprendimų teismas panaikino, 15 – paliko nepakeistus, dėl 115 Komisijos priimtų sprendimų galutinio teismo sprendimo 2019 metais priimta nebuvo.

Iš 181 Kauno apygardos skyriuje priimtų sprendimų buvo apskūsti 20 skyriaus sprendimų, nei vieno skyriaus sprendimo teismas nepanaikino, 6 – paliko nepakeistus, dėl 14 skyriaus priimtų sprendimų galutinio teismo sprendimo 2019 metais priimta nebuvo.

Iš 164 Klaipėdos apygardos skyriuje priimtų sprendimų buvo apskūsta 25 skyriaus sprendimai, 2 skyriaus sprendimus teismas panaikino, 6 – paliko nepakeistus, dėl 17 skyriaus priimtų sprendimų galutinio teismo sprendimo 2019 metais priimta nebuvo.

Iš 71 Šiaulių apygardos skyriuje priimto sprendimo buvo apskūsti 6 skyriaus sprendimai, 1 skyriaus sprendimą teismas panaikino, 1 – paliko nepakeistą, dėl 4 skyriaus priimtų sprendimų galutinio teismo sprendimo 2019 metais priimta nebuvo.

Iš 66 Panevėžio apygardos skyriuje priimtų sprendimų buvo apskūsti 7 skyriaus sprendimai, 1 skyriaus sprendimą teismas panaikino, 1 – paliko nepakeistą, dėl 5 skyriaus priimtų sprendimų galutinio teismo sprendimo 2019 metais priimta nebuvo.

Iš 200 teismui apskūstų Komisijos sprendimų 154 skundus pateikė pareiškėjai, 46 skundus atsakovai, t. y. viešojo administravimo subjektai.

2 lentelė. Komisijos nariai ir Komisijos darbuotojai*

	Vilniaus komisija	Kauno skyrius	Klaipėdos skyrius	Šiaulių skyrius	Panevėžio skyrius	Viso
Komisijos nariai	7	5	5	5	4	26
Valstybės tarnautojai	9	3	2	2	2	18
Darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis	6	1	1	1	1	10
Viso	22	9	8	8	7	54

* 2019 m. gruodžio 31 d.

Komisijos pirmininkas

Vytautas Kurpuvesas